

וְעֵדֶר אֵיין שײַנע געשיכטע

פֿאן

אֵיין גראַף

פֿים

דרייאַ זאהנע

פערשטע און זעמען זעליג ניסענבאם מלאוויטש

ווילנא

КРАСИВАЯ ИСТОРИЯ

ВІЛ Ї Н А.

**Т-ва типографія А. Г. Розенкрайца
и М. Шрифetzцера.**

Людскій пер., домъ № 7. 1909.

אין יאהר 1760 האט גיוואלחנט אין טיעף אונזען איין
 גראף מיט דעם נאמען ארקאן. ער האט גיהאט דרייא זון
 וועלכע ער האט די עלטער צוויי זון זעהר גיליבט און דעם
 יונגסטן זון מיט דעם נאמען טריטץ האט ער זעהר פיינט
 גיהאט פאר דעם ווייל ער איז זעהר ווילד גיוועזן און האט
 גאר נישט גיוואלט דערניין קיין קענטעניס איבער דעם איז ער
 זעהר איין אומוויסענדער מענטש גיוועזן. איין מאהל ריפט
 דער פאטער איהם צו זיך אריין און זאגט צו איהם ליבער זון
 איך שיק דיר יעצט נאך חנה פרי דוא זאלסט דארטן
 וויסענשאפטן לערנן אויבער נישט לענגער וויא אויף דרייא
 יאר און ווען דוא וועסט נאך די דרייא יאר קיין וויסענשאפטן
 קענין זא ווערדע איך דיר אוועק טרייבן אויף עוויג אזוי האט
 איהם טריטץ אלעס פערשפראכין דס ער איהם פאלגן ווירד
 אין איין קארצע צייט ער רייזט אפ נאך חנה אויבער ער איז
 דארטן נאך ווילדער גיווארין דען עס האט איהם גימאנד נאך
 גיקוקט ווס ער מוהט אס ענדע דיא דרייא יאהר זענן איבער
 גיקאפן און ער איז צוא האזע גיקומין צוא פארין אזוי האט
 איהם דער פאטער אנגעפאנגן צו פרעגן וויסענשאפטן און ער
 האט קיינס גוויסט דען ער האט דאך דאך דיא גאנצע צייט
 גאר נישט גלערונט אזוי איז דר פאטער אויף איהם זעהר פייז
 גיווארין און האט איהם פון זיך פארט גיזאגט און האט צוא
 איהם גיזאגט ליבער זאהן גייא דיר אין גאטס נאחמען איך
 וועל דיר פיר קיין זאהן האלטן אונד ווען די וועסט אוף דעם
 וועג וויסענשאפטן ער פאהרין זא מאנט דיא צו ריקקאמפן
 דער ווייב גיב איך דיר מיט איין קושט מיט פיער פערד און
 צווייא בעדינטע אויך איין פייטיל מיט רענדליך אזו האט זיך
 אונזער טריטץ גיזאגט און איז מיט קרענקונג און פערדראם
 אוועק גיפארין וויא ער איז אזוי גיפארין באדענקט ער זיך צוא

וואס ניצט איהם איין פאנוואז מיט פערד אונז בעדינטע צו
קען אזויא אויך רייזען אזויא שיקט ער זיין צו ריק צום
פאטער אונז ער פאנגט אהן זיין רייזע צוא פיס צוא מאכען
איין מאהל אין איין פינסטערע נאכט וויא ער איז אזויא
גיגאנגין זענען איהם באפאלדן אכט גזלנים אונז האבן איהם
אלעס וואס ער האט נאר גיהאט צוא גינומין אויך דאס
אהן טאהן האבן זיין איהם צוא גינומין אונז האבן איהם
גילאזט שטיין אזויא וויא גאט האט איהם באשאפן אזויא
איז ער פיר גרויס קרענקיג אונז פחד איינגשלאפן ער האפט
זיך אויף אונז עס וואר שוין איין שטיק אויף דעם טאג אונז
דער זעהט וויא עס שטייט לעבן איהם איין אלטער מאן
דער אלטער מאן פרעגט איהם ווער ער איז אזויא דער ציילט
איהם טריטן דאס ער איז איין קייסערס איין ווען אונז גזלנים
האבן איהם בארויבט. אזויא האט דער אלטער מאן אויף
איהם גרויס רחמנות באקימין אונז האט איהם אהיים גינומין
צו זיך אונז האט איהם גיגעבן אנדערע אנטאהן אונז זאגט
אזויא צוא איהם ליבער פריינד ווען דוא ווילסט אזויא
קענסטו בייא מיר פאר בלייבן אויף עוויג אויך וועל דיך
פאר מיין ווען האלטן אויך קענסטו בייא מיר אלע קלוגע
וויסענשאפטן לערנין דען דיא זאבן קען אויך זעהן גוט.
אזויא האט טריטן איהם זעהר גידאנקט אונז איז בייא איהם
פאר בלייבן אזויא איז ער בייא דעם אלטן מאן גיוועזן
צווייא יאהר אויף דעם דריטן יאהר איז זיך דער אלטער
פלוצלונג אונזעק גישטארבן אזויא האט זיך טריטן צו גינומין
אונז האט ווייטער גירייזט איין מאהל וויא ער גייט אזויא
פאנענען איהם איין פאנדע שטעהלער אונז פאר האלטן
איהם דעם וועג דען זיין וועלן איהם דאס געלד אונזעק
נעמן אזויא זאגט טריטן צוא דיא שטעהלער האלט שטיי

פֿרודער אײַך בײַן אײַך אײַן שטעהלעך אונז עס פֿרייט מײַך
 זעכער דאס אײַך האב אײַך גיטראפֿין דען אײַך וויל צוא אײַך
 צו שטיין אז זײַא האבין דאס פֿון טריטצען דער הערט אזױא
 זאגן זײַא צוא אײַהם ווען דוא ביסט אײַך אײַן שטעהלעך
 אזױא באווייז אונטץ עפעס אײַן שטיקע גיט זאגט ער צוא
 זײַא אײַך וועל אײַך באלד באווייזן נאר דאס אײַהר זאלט
 מיט מיר מיט גיין אזױא גייען זײַא אלע באזאמין זעהן זײַא
 אײַן בויגער פֿארן אזױא זאגן זײַא צוא טריטצען באווייז
 אונטץ דיא אײַנע שטיקע אונז גאנצע אונזעך דיא פֿערט אין
 וואגן גיט זאגט ער צוא זײַא אזױא נעמט ער אײַן גאלדין
 שיקעל אונז לייגט עס אנידער אײַף דעם וועג וויא דער באַער
 פֿארט פֿארביי אזױא זעהט ער אײַן גאלדין שיקעל ליגן
 אזױא וויל ער עס נישט צוא נעמן דען ער טראכט זײַך דאס
 עס האט עס גיוויס אײַן גרויסער מאן פֿאר לוידין אונז ווען
 מען וועט עס בײַא אײַהם דער קעגן אזױא וועט ער גיין זיצן
 דאדארף ואין דער תּפֿיסה אבײַן אזױא איז ער ווייטער
 גיפֿארן אזױא נעמט טריטץ דאס זעלבע שיקעל אונז לויפט
 עט וואס פֿריער אויס אונז לייגט עס אײַף דעם וועג אנידער
 דער באַער גיט אײַן קיק אונז דער זעהט ווידער ליגן אײַן
 גאלדין שיקעל אזױא זאגט ער יעטצט וועל אײַך לויפֿן נאך
 דעם ערשטן אזױא וועל אײַך אלע בייִדע האבין אזױא לאזט
 ער איבער דיא פֿערד אין וואגן אונז לויפט נעמן דאס
 ערשטע שיקעל ער האט עס אָפֿער נישט גיפֿנין אזױא גייט
 ער צו ריק צום פֿערד מיט דעם וואגן אָפֿער וויא פֿאר
 שטיינערט איז ער גיווארן אלעס ער האט שוין דיא פֿערד
 אין וואגן נישט גיטראפֿין שטיין דען וויא ער איז נאר
 גיטראפֿין נאך דעם שיקעל אזױא האט טריטץ צוא גינומן
 דיא פֿערד אן וואגן אונז איז דער מיט גילאפֿין צוא דיא

שטעהלער אונ האט זיי קונסשטיק גצייגט אזו זאגן זיי צו אים
 ברענג דאס אנטאהן פון באער אזויא גייט ער אונ נעמט איין
 קאלעב פון באערס וואגן אראפ אונ נעמט אראפ דעם קאפ דר
 פון אונ לייגט דעם קאפ ארויף אויף איין ברעט פון וואגן אונ
 ווארעפט עס אין איין וואסער ארייז אונ ווי דר באער איז אזויא
 גיגאנגן באטריפט אונ האט גיזיכט דיא פערד אין וואגן
 אזויא איז ער גראדע פאר ביא גיגאנגן פאר דעם וואסער
 וויא טריטץ האט דעם קאפף פון קאלעב מיט איין ברעט
 פון וואגן אריין גינארפן אזויא דער זעהט ער וויא דאס
 קאלעב שווימט אין וואסער אזויא מיינט ער דאס דיא
 פערד אין וואגן טרענקן אין וואסער אזויא טוהט ער
 זיך אויס דאס אנטאהן אונ גייט אריין אין וואסער אום דיא
 פערד אין וואגן ארויס צוא ראטעוויז אזויא לויפט צוא
 טריטץ אונ תאפט דאס אנטאהן אונ אנטלויפט צוא דיא
 באנדע שטעהלער וויא דיא שטעהלער האפן דאס פן
 איהם גינעהן אזויא האפן זיך מורא גיהאט דאס ער זאך
 זיך אויך נישט אזויא אהן פייפן אזויא זאגן זיך אלע צוא
 איהם גיך דיר אין גאטס גאמין דען דוא ביסט פאר
 אונטץ צוא קלוג אזויא גינעגענט ער זיך מיט זיך אונ גייט
 אנוועק וויא ער איז אזויא גיגאנגן באדענקט ער זיך צוא
 וואס נישטט מיר דאס רייזען איך וועל צוא הויזע פארין
 דען איך קען שוין פיל וויסענשאפטין גאר איך וועל אזויא
 מאכין מיט אזויא איין אהן שטעהל דאס אלע זאלין זאגן
 דאס איך בין זעהר קלוג אזויא פאנגט ער אהן אהיים צוא
 רייזען דען אזויא איז ער באקיסן אין איינע רעזערענץ
 שטאט וועלכע האט גיהערט צום פאטער אונ איז גיגאנגן
 אויף דעם מאריק אזויא זעהט ער וויא מען מאכט זעהר
 איין גרויס גיביא אזו גייט ער צוא דיא ארבייטסלייטע אונ

פֿרעגט זיין אויף דעם מיינסטער אזויא צייגען זיין איהם
 גלייך דעם מיינסטער וועלכע וואס הייסן וועסעלשטאק
 אזויא גייט ער צו איהם אונ פֿרעגט איהם אויב ער
 באדארף איין מענטש צו דער אַרבייט אזויא זאגט איהם
 דער מיינסטער יעצט דארף איך נישט גאר ווייל דוא ביסט
 שוין גיקומין אזויא וועל איך דיר נישט אוועק לאזן אזויא
 באדינגט ער זיך מיט דעם מיינסטער וועסעלשטאק בייא
 איהם צו אַרבייטן דעם טאג פאר פינף פוילישע גילדין
 אזויא נעמט זיך טריטן צו דער אַרבייט אפער ער קען
 גאר נישט אַרבייטן אזויא דער זעהן עס דיא אנדערע
 אַרבייטס לייטע דאס ער קען גאר נישט ער מאכט נאך
 זייער אַרבייט צו שאנדן אזויא זאגן זיין דאס דעם
 מיינסטער דער וועסעלשטאק איז אפער איין אורענטליכער
 מאן אזויא וויל ער איהם נישט פאר שעהטן אונ איהם
 הייסן אוועק גיין פון דער אַרבייט וויא עס קומט אויף דער
 נאכט אזויא באצאהלט דער מיינסטער וועסעלשטאק אין
 יעדן פאר זיין אַרבייט אונ באצאהלט אויך אונזער
 טריטצין זיין לוי אונ זאגט צו איהם ליפער פריינד איך
 פאר לאנג נישט מעהר דאס דוא זאלסט בייא מיר אַרבייטן
 דען איך האב שוין גינג אַרבייטסלייטע אזויא רופט זיך
 טריטן אהן צום מיינסטער ליפער הער מיינסטער קום
 מיט מיר אויף וויין אזויא גייען זיין ביידע אין איין וויין
 הויז אריין אונ טריטן לאזט זיך קאסטן זעהר פיל געלד
 אויף דעם מיינסטער וועסעלשטאק גאר אום דעם דאס
 ער זאל איהם לאזן ווייטער בייא זיך אַרבייטן אזויא האט
 איהם דער וועסעלשטאק גיהייסן קומין אלע טאג צו
 דיא אַרבייט אזויא איז זיך אונזער טריטן אלע טאג גיקומין
 צו דיא אַרבייט אונ האט גיאַרבייט אזויא האט ער זיך

דער וויסנט דאס מען מאכט אויס דעם גרויסן גיפייא איין
שטארק פֿעסעטענג און אין דעם פֿעסעטענג וועט מען איין
גראפס אוצרות אריין לייגן אזויא איז טריטצען דיא זאך
אן קאפף אריין גיגאנגין און האט אנגיפאנגין צוא מאכין
פלאהנין וויא אזויא ער וועט דא קענין דאס געלד ארויס
שטעהלען און דאמיט וועט ער צייגן דעם פאטער דאס
ער גישיקט און קליג איז אזויא איז איהם איינע טיטע עצה
אין זיגן אריין וויא אזויא דיא זאך זאל ווערן גימאכט
אזויא ווארט ער ביז אויף דיא נאכט וויא עס איז נאר נאכט
גיזאריין אזויא ריפט ער דעם מיינסטער וועסעלטשאק אין
איין וויין הויז אריין און האט זיך זעהר פיל געקד לאזן
קאסטין אויף עסענווארג און גוטע ווייגן . וויא האבן
אזויא לאנג גיטרונקן ביז וויא זענען שוין פאר דילט גיזאריין
און דער מיינסטער וואר שוין גוט פאר קנאקט אזויא
האט עס טריטץ באלד באמערקט און זאגט צוא
וועסעלטשאקען דיפער וועסעלטשאק עס איז מיר איינע
גוטע זאך אויף דעם זונגן אויף גיקומין וועלכעס מען וועט
קענין ביידע אוף אייביג גליקליך זיין נאר דוא זאלסט מיר
צוא שווערין דאס דוא זאלסט עס אקוראט מאכין אזויא וויא
איך וועל דיר באפעלין . אזויא שוועהרט איהם וועסעלטשאק
צוא אזויא זאגט צוא איהם טריטץ דוא זאלסט וויסן דאס
איך וויל מען זאל מאכין איין טיער אין פֿעסטונג און דאס
מען זאל גישט דער קענין דאס דארט איז איין טיער
גימאכט גיזאריין אויף זאל עס קיינער גישט מאכין נאר
איך און דוא און אז עס וועט פארטיג ווערין אזויא וועט
מען מאכין איין הייל אינזער דער ערד דארך וועלכע מיר
וועלן קענין אום באמערקט אריין גיין אין פֿעסטונג אריין
און מען וועט זיך יעדעס מאהל ארויס שטעהלען זעהר פיל

געלד . אזויא האט זיך וועסעלעטשאק זעהר גיפרייט און
 האט גלייך גיפעיטן מריטצען דאס ער זאל מיט איהם צוא
 הויזע גינגן שלאפן אזויא און ער מיט איהם אהיים גינאנגן
 און האט זיך פריי וועסעלעטשאקן ניקעסטיגט דען
 וועסעלעטשאק האט איהם זעהר ליב באקומן אין איין
 קארצע צייט איז דאס פעסטענג פארטיג גיווארן אויך
 דיא הייל מיט דיא פאר בארגעני טיער איז פארטיג
 גיווארן און עס האט גימאנד באמערקט דאס מען האט
 אין פעסטענג איינע פאר בארגעני טיער מיט איין הייל
 גימאכ . אזויא האט מען גלייך דיא אלע אוצרות פון
 קעניג דארניין אריין גילייגט . אין עטליכע טאגע ארום
 איז זיך אונזער באקאנטער מריטין מיט וועסעלעטשאק
 גינאנגן אין פעסטענג אריין דארך דיא הייל און האבן
 אויף גישלאסן דיא פאר בארגעני טיער און האבן ארום
 גינומן דימענטין מיט גילדעני רענדליך אזויא האבן זיין
 יעדע גאט זעהר פיל ארום גישטעהלט איין מאהל גייט
 דער קאסירער אין דעם פעסטענג אום עטוואס געלד אריין
 צוא לייגן אזויא זעהט ער וויא עס פעעהלט זעהר פיל גאלד
 און דימענטין אזויא איז ער זעהר פאר ווינדערט גיווארן
 און איז שיעור משוגע גיווארן קלערענדיג ווער עס האט
 דאס גימאהן ער איז אזויא גישמאנן אין פעסטענג איין
 לאנגע צייט און האט אלץ גיקלעהרט ווער עס האט דאס
 געלד צוא גינומן אזויא קומט פליצלונג דער דירעקטאר
 אריין און זעהט וויא דער קאסירער שטייט אזויא פאר
 מראכט און ברעכט זיך דיא הענד אזויא גייט ער צוא איהם
 צוא און פרעגט איהם וואס דינעם האט צוא באמייטן
 אזויא הייבט דער קאסירער אהן צוא וויינין און דער ציילט
 דעם דירעקטאר דאס עס פעעהלט אים דיא קאסע זעהר

פיל גאלד און דיסקעטין אזויא איז דער דירעקטאר געזאגן
צום גראף און האט איהם דיא געשיכטע דער ציילט .
אזויא האט דער גראף דאס הייסט טריטצם פאטער גילאזט
צוא זיך דער קאסירער אריין ריפין און האט איהם אויס
גיפרעגט וויא אזויא ער איז דיא זאך דער גאנגן . אזויא
האט איהם דער קאסירער אלעס דער ציילט אפער דער
גראף האט איהם נישט גיוואלט צוא הערין און האט נאר
גיהאט דעם חשד אויף דעם קאסירער . אזויא האט דער
גראף גלייך פאפוילין דאס מען זאל מאכין איין אנדערין
קאסירער אויף זיין ארט און דעם ערשטין זאל מען איין
זעטצין אין דיא תפיסה אריין אפער וויא עס קומט אויף
דעם אנדערין טאג וויא גייען קיין אויב מען האט ווידער
עטוואס גישטאהלט אזויא דער זעהן וויא דאס עס פעהלט
ווידער זעהר פיר . אזויא האט זיך דער גראף זעהר דער
שראקן און האט גלייך גילאזט צוא זאמין רופן דעם
סענאט אום איין עצה צוא קלעהרין דאס מען זאל שוין
נישט מעהר קענין שטעהלין . אזויא האבין וויא זיך איפער
גיקלעהרט און האבין גישוקט אין דיא תפיסה אריין דאס
מען זאל זיא אויס קלויבין איין מענטש וועלכער וואס זיצט
שוין לאנג אין דיא תפיסה אזויא האט מען גלייך גיפרעגט
איין קלונגין מאן מיט דעם נאמין פייאט אזויא וואס וויא
צוא איהם גיזאגט ליפער פייאט מיר האבין צוא דיר איין
גרויס גישעפט דוא זאלסט וויסן דאס צייט עטליכע וואכן
גאנוועט מען אויס דעם פעסטענג זעהר פיל געלד און עס
זיצט שוין דאריפער צווייא קאסירערס . אויך מען שטעלט
אקע נאכט איינע זעהר גרויסע וואך און עס איז אלעס
אומזונסט . לא די מען קען דעם גנב נישט האפן קען מען
צוא מאהל דאס געלד אויך נישט דער היטין דען עס גייט

נִשְׁמַת פֶּאָר בִּיָּא אֵיין וַנֶּאכְמַת אַז עִם זֶאל נִשְׁמַת ווערן
 גִּנְאָנוּוִיט . אַלֶּזא ווען דוא וועסט עִם דער גִּיין אַזויא וועסט
 דוא אויף אַיִיבִיג זיין בֶּאפֿרִיט אונ דוא וועסט דא צוא
 זעהר פֿיל געלד בֶּאקומִין אַזויא האט ער זיך גִּיהִיסִין צייט
 געבִּין דער צוא דִּרִיִּיא טאג אויף האט ער זיך אויס גִּירעט
 דאס יעדע נאך זאל מען טוהן וויא ער וועט נאר הִיסִין
 אַזויא האט ער אַנגִּיפֿאנגִּין נאך צוא שפֿיערין יעדע נאך
 אָבער זיין מִיה וואס אומזונסט עִם איז פֶּאָר בִּיָּא גִּנְאָנִין
 צווייא טאג אונ ער האט נאך נִשְׁמַת דאס מִנְדֶּעסֶטע דער
 פֶּארין וויא עִם קומט אויף דעם דִּרִיטִין: טאג אַזויא גִּיִּיט ער
 ארום אין פֶּעסֶטענג אונ בֶּאקומט יעדעס ווינקעלי אַזויא
 וואר איהם אֵיין אָרט זעהר פֶּאדאַרזלִיווע (חֶשֶׁד) אין דיא
 אויגִין אַזויא מֶרֶאכְמַת ער זיך עִם מוז דאך דא ערגִין אֵיין
 פֶּאָר פֶּארגעני טיער זיין דאָרך וועלכע מען גִּיִּיט אַרִיין אונ
 ארום נאר מען זעהט זיא נִשְׁמַת . אַזויא גִּיִּיט ער אונ צונט
 אונטער אֵיין בִּינְטֶל שטרייא אונ זעהט וויא עִם גִּיִּיט אַרִיִּים
 דער רועה דאָרף אֵיין קליין שפֿאַרקעלי אַזויא פֶּרִיִּיט ער
 זיך זעהר דען ער זאגט דא מוז גיוויס דיא טיער זיין
 אַזויא געסט ער אֵיין העקיל אונ פֶּרוּבֶּט . אונ צוא זיין
 גליק האט ער דער טאפֿט דיא טיער אַזויא לויפט ער מיט
 פֿיל פֶּרִיִּיד צוא דיא סענאטאָרין אונ דער ציילט זיִיא דאס
 ער האט גִּיפִּיגִין אֵיין פֶּאָר פֶּארגעני טיער דאָרף וועלכע
 מען שטעהלט אַרִיִּים דאס גאַנצע געלד . אַזויא זאגן דיא
 סענאטאָרין צוא איהם וואס זאל מען ווייטער טוהן אַזויא
 זאגט ער דאס מען זאל דיא וואך פֶּאָר קלענערין אונ מען
 זאל אין דעם פֶּעסֶטונג מאכִין אֵיין נעמִין דאס ווען דער
 מענטש וועט נאר אַרִיין גִּיין אַזויא זאל ער גִּלִּיך אַרִיין
 פֶּאלִין . אַזויא האט מען גִּלִּיך גִּימאַכְמַת . וויא עִם קומט

אויף דיא נאכט אזויא איז זיך אונזער טריטץ גיגאנגין מיט
 וועסעלעטשאקען צום פֿעסטענג אום עטוואס געלד ארויס
 צוא שטעהלען וויא טריטץ קומט צוא דיא טיער אזויא
 האט ער גלייך באמערקט דאס מען האט דא עטוואס
 גימיינסטעקעוויט אפער צוא דיא נאך איז וואהר האט ער
 נישט גיוויסט . אזויא זאגט ער נישט פאר וועסעלעטשאקען
 נאר ער הייסט איהם אריין גיין נאך איין טון מיט גאד
 אונ וויא ער איז נאר אריין גיגאנגין אזויא איז ער גלייך
 אריין גיפאלן אין דיא געץ אזויא שרייט ער צוא טריטצען
 ליפער טריטץ דער פארום דיק איפער מיר אונ געס מיר
 ארויס פון דאניט דען איך לוג אין איין געץ פיו צום האלץ
 צוא גיפנדין אזויא האט טריטץ מורא גיהאט צוא איהם
 אריין גיין אזויא וועט עס דאך איהם אויף אריין האפן
 אונ ער וועט אויף אין דיא געץ אריין פאלן . אזויא זאגט
 ער גאדער נישט אונ זאגט צוא איהם שווייג נאר שטיל
 שטעק ארויס דעם קאפף אזויא וועל איך דיק ארויס
 ציהען אזויא האט וועסעלעטשאק דעם קאפף ארויס
 גישטעקט אפער עס איז פאר פאלן ער ציהט אהין אונ
 אהער אונ ער קען איהם פון דיא געץ נישט לויז מאכן
 אזויא לאזט איהם טריטץ איפער אין דיא געץ אונ פאנגט
 אהן אונעק צוא גיין . אויף דעם וועג באדענקט ער זיך
 עס איז דאך נישט גוט אזויא וויא איך מאך איך לאז
 איהם איפער אין דיא געץ אונ ווען מען וועט איהם
 געמין אזויא וועט ער דאך מיר אויס געפין . עס איז קיינע
 אנדערי פרידה נאר איהם צוא הארגענן . אזויא גייט
 ער צוריק אונ זאגט ליפער וועסעלעטשאק שטעק ארויס
 דעם קאפף אונ איך וועל דיק ארויס געמין . דען איך
 האב איין גוטע ראטע גיפונן דאס איך וועל דיק גלייך

ארזים נעמין . אזויא שטעקט ער גלייך דעם קאפף ארזים
 אזויא נעמט טריטץ איין שווערד אונג האקט איהם גלייך
 אפ דעם קאפף אונג נעמט דעם קאפף צוא זיך אונג גייט
 גלייך אונעק אונג דעם קאפף צוא שנייט ער אונג ווארפט
 איהם אין איין וואסער אריין אונג גייט אהיים וויא ער איז
 נאר אהיים גיקומט אזויא פרעגט איהם דעם וועסעלטשאקס
 פרויא אויף איהר מאן אזויא זאגט ער איהר דאס איהר
 מאן האט נאך היינט פאר היינט פון היער דען ער האט
 גיזאגט דאס אויפער ויין פרויא מוז ער אנטלויפן אלזא
 זאגט טריטץ צוא איהר דוא זאלסט וויסן דאס איך האב
 מיך באשלאסן היער אויף איינמער צוא בלייבן אלזא
 וויל איך בייא דיר זיין אונג וואס איך וועל פאר דינן אזויא
 וועט עס גיהערין צוא דיר אונג דיא פרויא האט פון דעם
 גאנצן גישעפט גאהר גישט גיוויסט אזויא האט זיא דרויף
 איין גיוויליגט אונג ער איז דארט פאר בלייבן . יעטצט
 לאזן מיר זיין דא לאזן שטיין אונג מיר וועלן צוא דעם
 טויטן וועסעלטשאק צוריק גיין וויא עס איז גיקומט אין
 דער פריא אזויא זענן דער גאנצער סענאט אויף דער
 פיראט גיגאנגן אין פעסטענג אריין זעהן אויב מען האט
 דעם גיגאנגן וויא זיין עפענן אויף דיא טיער אזויא
 זעהן זיין וויא עס לוגט אין דיא נעץ איין מענטש אהן
 אקאפ . אזויא האבן זיין זיך דרויף זעהר גיווינדערט
 אזויא זאגן זיין צוא דעם פיראט גיב אונטן איין עצה
 וואס מען זאל יעטצט מאכן . אזויא זאגט ער צוא זיין
 מיין עצה איז דאס איהר זאלט לאזן דעם טויטן קערפער
 ארום טראגן אין אלע גאסן אויף אין אלע הייזער . אונג
 דער מענטש האט דאך פאמיליע אונדער ווייב אונג קונדער
 אונג ווען זיין וועלן איהם דער זעהן אזויא וועלן זיין דאך

אָנפֿאַנגן צו ווײַניג אזויא זאל מען זײַא צו נעמן און
פון זײַא וועט מען אלעס דער גײַען אזויא האבן דיא
סענאטארין איהם גיפאלגט און האבן גלייך באפוילן
דעם מענטש ארום צו טראגן אין יעדן הויז אריין
אזויא זענן זײַא גראדע גיקומן אין דעם הויז אריין וויא
טריטן האט גיוואהנט . יעטצט לאזן מיר זײַא דא לאזן
שטיין און מיר וועלן צו טריטצען גיין אונזער טריטן
קומט צו גיין פון דיא גאס און דער זעהט וויא בײַא
איהם אין הויז לוגט דער מויטער קערפער פון דעם מענטש
און זעהר פיר מענטשן שטייען נעבן איהם . אזויא איז
ער זעהר דער שראקן גיווארין אפער דאך מאכט ער זיך
דער פון גאהר נישט און גייט זיך אין דיא שטיב אריין
ער פרעגט דיא הויז לייטע וואס דאס האט צו באטייטן
אזויא זאגן זײַא איהם דאס זײַא ווייסן גאהר נישט . אזויא
פאר רייכערט ער זיך איין ציגאר און קוקט אראפ פון
דעם פענסטער אזויא זעהט ער וויא וועסעלטשאקס פרויא
גייט אויף דעם מארקע אזויא האט ער זעהר פארקט
גיהאט דאס זיא וועט איהם דער זעהן אזויא וועט זיא איהם
דער קענן . אזויא זאגט ער צו דעם עלטסטן זון
פערדיא גיט און וואש אפ דיא פענסטער אזויא גייט
ער און שטעלט זיך אויף דעם פענסטער און וויא ער
פאנגט גאר אהן אפ צו ווישן אזויא ער גרייכט איהם
און שמיסט איהם אויף דיא גאס ארום און מאכט באלד
איין גישריט דאס פערדיא איז אראפ גיפאלן דיא פרויא
איז גיקומן צו לויפן און האט דאס אומגליק דער זעהן
דען ער איז אויף אמת גיהרגיג גיווארין . אזויא האט
זיא זעהר גיוויינט און איהר קאפ וואר שוין נישט צו
גיין באקוקן דעם מויטן קערפער דיא לייטע האבן ארום

גיטראנין דעם מויטין איין גאנצין מאג און האפן דאס
 מינדעסטע נישט דער גאנגין אזויא גייען וויא צוא הויזע
 דיא סענאטארין ווילן אפער דאך דיא דער גייען אזויא
 ריפן וויא צום דריטין מאהל דעם פיראט און זאגן צוא
 איהם מיר האפן דיין עצה דער פילט און מיר האפן ניקס
 דער גאנגין . אזויא זאגט ער מען מוז נאך דיזע גאכט זעהן צו
 מאכן אין דיא שענסטע גאס איין גרויסע תלויה און מען זאל
 אויף איהם אויף הענגן דעם מויטין קערפער און צוועלף
 זעלנער זאלן איהם באוואכן . און וועלכער מענטשעס וועט
 פאר ביא גיין און וועט אנפאנגן צוא ווייגן אזויא זאלן וויא
 איהם נעמין וויא עס קומט אין דר פריא אזויא גייט מריטן פאר
 דיא טיער ארום און ער זעהט וויא עס שטייט אין מיטן מארק
 איין הויכי תלויה און דרויף הענגט אונזער בעקאנטער
 וועסעלטשאק דען וויא האפן גראדע גימאכט דיא תלויה אויף
 דיא גאס וויא מריטן האט גיוואנט אזוי האט ער זיך גיטראקין
 דס וויא די פרויא וועט גיין און מאכן הערין אזוי וועט זיא אים
 דר קענין אזוי וועט זיא דאך אנפאנגן צו ווייגן אזוי באדענקט
 ער זיך און גייט צוא דער טיער און פאר שליסט זיא און נעמט
 דעם שליסל צו זיך און גייט אין גאס אריין און ווארט ביז פאר
 גאכט . וויא עס קומט פר גאכט אזוי קויפט ער זיך איין גימין
 פערדיל אוף איין וואגן און האט אויף גילייגט איין גרויסן טין
 מיט אקיוויט און איז צו גיפארין צו דעם ארט ווי וועסעלטשאק
 האט גיהאנגן און אויף דעם ארט וואר זעהר פיל זאמד. נוא פר
 שטייט זיך אז דס פערד האט גיט גיוואלט גיין אונגאזי גיבלובין
 שטיין אזוי גייט ער צו די זעלנר און פאנגט פר זיי אן צו ווייגן
 דס זיי זאלן אים ראטעוויין אזוי וועט ער זיי געבן וויפיל בראנפין
 וויא וועלן נאר וועלן מרונקין און ער גיסט וויא באלר אן צו
 האלבי קווארטין ריינים שפירט און האט וויא נאך אמאר אזוי

גנעפין און צום דריטן מאל ביז די זעלנר זענען אנדער גיפאלן
ווי די פֿגרים שיפור אזו נעמט ער און שנייט אפ דעם מענטש
פון די תלויה און גיסט אים דעם אקיוויט און לייגט אים אין די
טין אריין און פֿארט אַוועק און דס פֿערד האט ער דר מרענקט
און דעם וואגן האט ער צוא האקט און דעם טויטן מענטש
האט ער באגראפן און איז זיך צו הויזע גיגאנגן ווי עס קומט
אין דר פֿריא די זעלנער האפן זיך אויף און דר זעהן וויא דער
מענטש איז נישט דא אזו לופן זיי צום סענאט און דר צייגן
זיין דס באגעגענהייט. אזוי זענען דיא סענאטארן זעהר בייז
גיווארן און האפן דיא ארימקע זעלנר אין גיפֿענקיש גיזעצט
און האפן גישיקט גאך דעם פֿיראט און האפן איהם
דס דער ציילט אזוי זאגט ער צו זיין איך קען אייך שוין מעהר
קוין ראטע געפֿין דען דער גנב איז קליגער פון מיר. גאר גאך
איין זאך קאן מען פרופֿירן מען זאל מאכן איין פֿאל און מען
זאך קאנען פֿאפֿליקירן דס יעדער מענטש זאל קומען אויף דעם
פֿאל דען פֿאר גיוויס וועט ער אויך קומען. און איך וועל שוין
מאכן אזו איין שטיקע דס מען וועט אים שוין האפן אזו האט
מען אים גלייך גיפֿאלגט און מען האט גימאכט איין פֿאל אזו
האט דר פֿיראט גשטעקט אין אלע שטיבן איין קליין קעסטיל
מיט דימענטן און האט גימאכט מיט אזו איין קונטץ ווער עס
וועט עס וועלן צו נעמען אזוי וועט אים פֿאדד די פֿאדעשוויס
פון דיא שטיבוויק אראפֿ מרענען אויף דעם פֿאל איז אונזער
פֿאקאנטער טריטן אויך גיקומען ווי עס קומט גאך דעם פֿאל
אזו לאזט מען די גיזעליגשאפט נישט צו הויזע גיין און מען דר
האלט זיי אויף שלאפן. ווי טריטן קומט אין איין שטיב אריין
אזוי זעהט ער ווי עס שטייט איין קעסטיל מיט דימענטן אזוי
האט ער עס גיוואלט צו נעמען אזו לייגט ער זיך שלאפן אפֿער
ער נאר נישט שלאפן דען ער האט גאר גיווארט ביז דיא
ניועלישאפט

גזעלנישאפט וועלן אנשלאפן ווערן אזוי האט ער זיך עס
באלד דער וויסט דען זיין זענען באנד אנשלאפן גיווארן .
אזוי גייט ער אראפ און וויא ער פאנגט גאר אן דאס קעסטיל
צו רירן אזוי רייסט עס אים די פאדעשוים פון די שטייוויל מיט
אזוי דר שרעקט ער זיך זעהר און לאזט דס קעסטיל שטייען
און גייט צו יעדן באזונדער און שנייט אפ די פאדעשוים
פון דיא שטייוויל און לייגט זיך צוריק שלאפן ווי עס קומט
אין דר פריא אזוי ווינדערן זיך די מענטשן זעהר דרוף דס עס
פעקלט זיי די פאדעשוים פון די שטייוויל און ווי זיי ווינדערן
זיך אזוי קומט גראדע דער פיראט אריין צו גיין און ער זעהט
ווי אלע גייען די פאדעשוים פון די שטייוויל אראפ גירוסין אזוי
וועט ער זעהר אין צארין דריבער וויל זיין עצה איהם נישט
גיראטן און לופט צום סענאט און זאגט דס מען זאל אופסגייא
מאכין איין באל אזוי מאכט מען אופסגייא איין באל . און
אונזר טריטץ איז ווידער גיקומן . ער האט דארטן זעהר פיל
פארגעניגן גינאפן אום ענדע דר זעהט ער איין די מענטשנים
בעכר . אזוי גיפעלט ער אים זעהר אזוי פאדענקט ער זיך גאר
ניט און נעמט אים צו זיך ווי דר באל האט זיך געענדיקט אזוי
זעהט ער ווי מען פר שליסט אלע טוערן און מען לאזט מער
נישט אפר ווי איין קלייני טיער ארום צו גיין און ווער עס גייט
ארום דעם באזיכט מען אזוי האט זיך דר שראקן ער פאנגט
אן צו קלערן וואס טוהט מען יעמזט מיט דעם בעכער צור ק
דייגן האט ער איהם שוין נישט גיקענט אזוי נעמט ער דעם
בעכר און לייגט אים אריין צוא איין יעוואיט . בישוף אין דיא
קעשעני אריין דר בישוף גייט ארום און מען האט בייא אים
נישט גיווכט דען ער איז דאך איין בישוף אזוי גייט ער גלייך
גאך אים האט מען באזיכט אפער מען האט ביי איהם נישט
גיפונן אזוי גייט ער גלייך צוא דעם בישוף און נעמט ארום

צוריק דעם בעכער אונ גייט נאך הויזע ווי עס קומט נאך דעם
באל אזו זעהן זיי דס עם פעהלט איין די מענטער בעכער אזו דר
צייילן זיי עם דעם פיראט. אזוי פר ווינדערט ער זיך זעהר ווי
אזוי האט מען גיקענט דעם בעכער צוא נעמן אזוי הייסט ער
מאכין צום דריטן מאל איין באל אונ האט אויס גילייגט און
דיא פאדליגע פיל גאלדעני רענדליך אויך האט ער גישטעלט
אין יעדערין ווינקעל מענטשן וועלכע זאלן אכטונג געבן
ווער עם וועט זיך אראפ בייגן אויף הייבן איין רענדיל. נויא
און דעם באל איז זיך אונזר טריטץ ווייטער גיקומן אונ האט
גיזעהן ווי עם לוגט זעהר פיל גאלדעני רענדליך און דר ערד
אזו האט אים דר צו איין חשק אן גיחאפט אזו טראכט ער זיך
אראפ צו בייגן זיך אונ און צו הייבן איז קיין פלאן. אזו איז
ער גיגאנגן אונ האט זיך באשטימט דיא פאדעשוויס מיט
סמאלע אונ איז אזוי לאנג גיטרעטן אויף די רענדליך ביז עם
האבן זיך איהם אן גיקלעפט זעהר פיל. דער באל האט זיך
גיגנדיגט אונ אלע מענטשן זענן צו הויזע גיגאנגן אונ אונזר
טריטץ איז אויך צו הויזע גיגאנגן. דר פיראט קומט צו גיין
אונ ציילט איבער דיא רענדליך אזו זעהט ער דס עם פעהלט
זעהר פיל. אזוי לויפט ער צום סענאט אונ זאגט עם איז שוין
נישט פאר האנדירן קיין שום מיטעל אין דער וועלט צו דר גיין
דעם גנב נאר דאס מען זאל פאבליקירן אויך אויף צייטונג
שטעלן דס ווען דר מענטש וועלכער האט אזו גוט זיין ראקע
גישפילט קעגן די גאנצע מדינה וועט זיך שטעלן פאר דעם
גראף אזוי וועט מען איהם מאכין פאר דעם גראפס יועץ נאר
בפנאי דס ער זאל זאגן וויא ארום ער האט דאס אלעס גיטאן
אזו האט מען אים גיפאלגט אונ מען האט גידאזט פאבליקירן
און און צייטונג שטעלן אזו איז גראדע איין צייטונג גיקומן
אין טריטץ האנד אריין. ער לאזט זי דורק. אונ שרייבט איין

בָּרִיף צום סענאט אויף אזוי איין אָרט . איך שטעל מיך צום
 גראַף נאָר ווען איך וועל נאָך איין מאָהל זעהן אויף די צייטונג
 די זעלבע הייד און דער גראַף זעלבסט זאל זיין עהרין וואָרט
 געבין דאָס מען וועט מיר נאָר נישט מיהן . אונ שרייבט זיין
 נאָמען נישט אונטער . וויא דער בריף איז אָהן גינומין צום
 סענאט אזויא גייען וויא דער מיט צום קעניג אזויא האט
 דער קעניג גלייך גילאזט פאָליקירין דאָס מען וועט איהם
 נאָר נישט טוהן נאָר פּאָנאָי דאָס ער זאל אלעס דר ציילן
 דעם גראַף וויא אזויא ער האט דאָס גימאכט אויך זאל ער
 צווייא טאָג צוועליף האַזין פאָשין אין וואָלד אונ ער זאל
 איין ווידרין בער אָפּ גאלין פון קאָפּ ביז צו די פיס . אזויא
 האט טריטץ גראַדע דיא צייטונג דער האַלטין אזויא
 באַקדעהרט ער זיך דאָס ער וועט אלעס קענין מאַכן .
 אונ האט נישט גיזאכט אונ האט זיך פאר דעם קעניג
 זעלבסט גישטעלט דער קעניג איז דאָמאלס גיזעסין מיט
 אלע סענאטארין אונ האַפּין דער פון גישפּראַכן אזויא גייט
 ער צוא דיא וואָך אונ מעלט זיך צום קעניג אזויא האט מען
 איהם באַד אַריין גילאזט . דער קעניג פּרעגט איהם דיא
 ביסט דאָס . אזויא אונזער וועלכער האט אונטין צום נאָהר
 גימאכט דוא זאלסט וויסין דאָס ווען דוא וועסט דיא צווייא
 שטיקעס נישט מאַכן אזויא וועט מען דיך צוא שניידן
 אויף שטיקער אזויא זאגט ער ליכער קעניג זאָרגט
 אויך גאָהר נישט איך וועל עס מאַכן ערשטענס גיט מיר
 דיא צוועליף האַזין איך וועל זייא פאָשין אזויא האט מען
 איהם גיגעבין אזויא געסט ער דיא צוועליף האַזין אונ
 לאַזט זייא אָפּ דאָס זייא זאלן גיין נאָן וואָלד אַניין נויא
 פאר שטייט זיך דאָס ווען ער האט זייא נאָר גאָך גילאזט
 אזויא זענן זייא באַד אַנטלאפּין גיוואַרין אזויא האט ער

זיך דרויף גאהר נישט גיזארגט דען ער האט גיהאט איין
 פייפעלע דאס ווען ער האט גאר דרויף איין פייף גיגעבן
 אזויא זענן זייא צוא איהם גיקומין צוא גלויבן וויא פיל
 האזין ער האט גיוואלט . אזויא האט ער גיגעבן איין פייף
 אזויא זענן זייא באלד גיקומין צוא לויפן ער האט זייא
 גיפאסעט זיין גאנצן מאג וויא עס קומט אויף דעם אנדערן
 מאג אזויא קאמט ער זייא ווידער אויף דעם פעלד אזויא
 קומט צוא גיין דער פיראט אונ וויל זייא איהם זיין האז
 אפ קויפן אזויא זאגט טריטן צוא זיך איך וועל איהם
 פעסער באצאלן איך וועל איהם פאר קיין געלד נישט
 פאר קויפן גאר פאר דרייא הונדערט שמיטן אויף דעם
 בלויסן לייב וועט ער עס האנדלן דער פיראט קומט צוא
 גיין אונ זאגט איך בעט דיך פאר קויף מיר איין האז אזויא
 זאגט צוא איהם פרידריך ווען דוא גיסט מיר דאס גאנצע
 געלד פון דער וועלט וועל איך עס דיר נישט פאר קויפן
 נויא ווען דוא וועסט דיר לאזן געבן אויף דעם בלויסן
 לייב דרייא הונדערט שמיטן אזויא וועל איך דיר געבן איין
 האז אזויא לייגט זיך דער פיראט אנדער אונ ער ציילט
 איהם אפ אויף דעם בלויסן לייב דרייא הונדערט שמיטן
 מיט פרישע ריטער גאנץ ערליך ביז דאס בליט האט פון
 איהם גירונגן דער נאך גיט ער איהם איין האז וויא דער
 פיראט איז גאר איין שטיקיל וועג אפ גיגאנגן מיט דעם
 האז אזויא נעמט ער דאס פייפעלע אונ גיט איין פייף אזויא
 קומט דער האז באלד צוא לויפן דער פיראט האט זיך
 מיט גרויס קלעמעניש קאהם אריין גישלעפט אין שטאט
 אריין אונ האט גימאנדן דער ציילט דאס ער האט דא
 אזויא איין נידערלאגע (מפלָה) גיהאט איידער טריטן איז
 צוא הויזע גיגאנגן אויף דער גאכט אונ האט אפ גיגעבן

דעם קעניג צוא דיא האנד דיא צוועלף האזין אונ זאגט צום
קעניג ליפער קעניג דער לויבט מיר דיא גאכט דעם בער
אפ צוא גאלן (רעזירן) אזויא דער לויבט ער איהם . אזויא
גייט טריטץ אין גאס אריין אונ קויפט איין טאפ מעד מיט
אקעוויט אויך איין גאהל מעסער אונ לייגט דאס אלעס
אין זיין צימער אריין דער גאך געמט ער דעם מעד מיט
דעם אקעוויט אונ מישט עס אויס אונ גיסט עס אין איין
באלע אריין אונ שטעלט עס אנדער אין זיין צימער אונ
גייט ארויס אונ הייסט דאס מען זאל דעם בער אין זיין
צימער אריין פירן וויא מען האט גאר דעם בער אריין
גילאזט אזויא האט ער דער שפיהרט מעד מיט אקעוויט
אזויא האט ער אנגיפאנגין דאס צוא טרונקן ער האט אזויא
לאנג גיטרונקן ביז ער איז אנדער גיפאלן וויא איין פג
אזויא געמט טריטץ דאס גאהל מעסער אונ האט דעם בער
אפ רעזירט פון קאפ ביז דיא פיס אונ ער איז גלייך גינאנגין
אין פאלאץ אריין אונ האט באמאלדין דעם קיניג דאס
דער בער איז שוין אפ רעזירט דער קעניג וואס זעהר
גאגערט צוא זעהן אזויא איז ער מיט איהם מיט גינאנגין
אזויא האט איהם טריטץ דאס גילייגט אזויא פרעגט איהם
דער קעניג פון וואנעט ער איז אזויא . אנטווארט טריטץ
דאס ער זיין פאטער אונ מוטער שוין מעהר וויא זעקס יאהר
האט גישט גיזעהן דרום ווייסט ער גישט וויא זיין הייסן
אויך האט ער פאר געסין וויא זיין האבן גיוואהנט גאר
דאס גידענקט ער דאס צווייא עלטערע ברודער פון זיך האט
ער גיהאט אונ ער האט פאר ברענגט זיינע יאהרין אין גרויס
פרייד אזויא פרעגט איהם דער קעניג וויא הייסט דוא אזויא
זאגט ער דעם קעניג דאס ער הייסט טריטץ . וויא דר קייסער
האט דאס פון איהם דער הערמ אזויא האט ער אהן גיפאנגין

צוא צווייפלן אויב דזער איז גישט זיין ווען אזויא האט ער
 איהם באשווארן דאס ער זאל איהם זאגן דיא ווארהייט אונ
 אלעס וואס עס גיוועזן איז וועט ער איהם שענקן אזויא האט
 טריטן באלד זיך גיגעבן צוא דער קענין דער פאטער האט
 איהם דובליך ארום גינומן אונ האט איהם פאר גישטעלט
 דיא קעניגין אונ דער קעניג וואס האבן גרויס פרייד דען ער
 האט יעטצט גאהר דאס ער זעהר ווילדער איז אזויא גייט ער
 ארויס אפער דאס רעגירונג אין איין קארצע צייט איז דער
 קעניג גישטארבן אזויא האט מען איהם צום צווייטן מאהל
 גיקריינט אונ ער וואר פירן דיא רעגירונג זעהר קליג אונ וואר
 ביז אין זיין ענדע אריין זעהר גליקליך:

ע נ ד ע

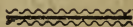

הודעה.

עם דרוקט זיך אונג עס וועט אין גיכען ארויס פון דרוק א נייער ספר

"מכתמים" או (מנהג ישראל הורה)

אין ריווען ספר ווערט בעשריבן פילע יודישע מנהגים מיט זייערע
טעמים, גיזאמעלט פון פיל הייליגע ספרים אונג בעשריבן אין ריין יודישען
זשארנאן, בכדי די מענשן וואס קענען קיין לשון קדש, נור זשארנאן, זאלן
אויף האבן אבעגריף צו פערשטיין, צו וועלכן צוועק די יודישע מנהגים
זיינן געגרינדעט גיווארן, אז מנהג ישראל איז אזוי גוט וויא א תורה.

ספר

המתרגם

מכתמים, פתגמים, מאמרי חז"ל, מאמרים קצרים ודברי חכמים וחידותם
לשפת המדברת (זשארנאן). מכתבים וספורים להעתיקם מזשארנאן לעבירת, לתועלת
נערי בני ישראל. ונלוח אלי: **מאיר נתיב** מקור כל מאמר חז"ל על פי סדר איב
לתועלת המעינים בו. והוא ספר שני לספר **המחנה** מאת י. י. אינדיצקי.
מחירו 75 קאפ' עם המשלוח.

ספר החנוך הזה, הוא אצור כל בו. בו ימצא הנער, מפתחים כתובים לרוח
הילדים, וספורים הממשיכים את הלב, מבטאים נחוצים, מליצות יפות ומאמרי חז"ל,
לחנך לנערים להוציא את רעיונותיהם על הגליון, וגם לכתוב מכתב מעצמם בלי
שגיאות, ובמבטאים לקוחים מן התנ"ך ולתבל באיות מאמר חז"ל ראוי לאותו ענין
ילמדו ממנו לדעת ברב או במעט מפניני ים — התלמוד, מאמריהם ושיחותיהם,
כאשר הורה לזה הפדגוג החכם וחמבקר השנון י. י. ווייסבערג שליט"א במכתבו
להמחבר... מצאתי בספרך הרבה דברים טובים ומועילים לילדי ישורון, ולכל
זרע, אשר הבלעת בנעימה בין הפרקים — הרבה **מאמרי חז"ל**, ובזה הנך
מחייב את הפדגוגים העברים העוזבים מקור ישראל וילכו לשאב מים זרים,
הורים לרוח היהדות ולרוח ילדי העברים... "והחכם א. י. סלוצקי
כתב: "... הספורים שהבאת מתלמודנו טובים וקלעת אל המטרה,
ומעומם — חסרונם" ...

מחיר כל ספר י. י. אינדיצקי יחד (המחנה, כליל המחנה, מפתח
ההעתיקות לספר המחנה והמתרגם) p. 80 k. 1 להשיגם בבית מסחר הספרים
של ר יצחק פונק.

Книжный Магазинъ Исаака Функа Вильна.

לרבנן ולתלמידיהון די בכל אתר ואתר

הוצאתי לאור מחדש את ארבעת חלקי הספר שו"ת נודע ביהודה בתוספת גדולה ונכבדה גם בכמות גם באיכות אשר לוית חן היא לספר הגדול הזה ועמדת תפארה, ובשם וזאת ליהודה תכונה הכוללת.

א) "קונטרס אחרון" קובץ השו"ת אשר שקלו וטרו בשו"ת נוב"י.	א) "קונטרס אחרון" קובץ השו"ת אשר שקלו וטרו בשו"ת נוב"י.
ב) "מפתח כללי" מכל הענינים והדינים ועקרי ההלכות הנזכרים בכל ספרי שו"ת נוב"י עפ"י סדר א"ב.	ב) "מפתח כללי" מכל הענינים והדינים ועקרי ההלכות הנזכרים בכל ספרי שו"ת נוב"י עפ"י סדר א"ב.
ג) "תשובה מאהבה" תשובה מאהבה.	ג) "תשובה מאהבה" תשובה מאהבה.
ד) "אנשי שם" מפתח כולל שמות הגאונים והרבנים אשר החליפו תשובותיהם עם הנוב"י.	ד) "אנשי שם" מפתח כולל שמות הגאונים והרבנים אשר החליפו תשובותיהם עם הנוב"י.
ה) "הנהגות מהרי"ל בעל נוב"י לקוחות מהספר "עולת החדש" כתב הרבנות של הנודע ביהודה בפראג.	ה) "הנהגות מהרי"ל בעל נוב"י לקוחות מהספר "עולת החדש" כתב הרבנות של הנודע ביהודה בפראג.
ו) "סדר א"ב" ציונים ומ"מ לספרי האחרונים.	ו) "סדר א"ב" ציונים ומ"מ לספרי האחרונים.

ומלבד כל אלה חדושים והערות מאת עשרים ושנים גאונים גדולי הדור מהם שנעתקו מכ"י קדשם ומהם שנלקחו מספריהם המפורסמים.

ונוסף על כל אלה. הגה"ה מדויקת, אותיות מהודרות וניר טוב, ומעתה הנוב"י הנהו כספר חדש מקרוב בא המרהיב עין ונפש גם במראהו הפנימי גם במראהו החיצוני.

מחיר הספר מלבד המשלוח 5 ר"כ, ולמו"ס ראב"ט הגון. ברגשי כבוד ויקר המו"ל:

יצחק פונק בוילנא

הכתבת

Книжный Магазинъ Исаака Функа Вильна.

קאמאלאג פון זשארנאנישע ביכער פון פערלאגס בוכהאנדלונג ר' יצחק פונק ווילנא.

ק' ר'

10

50

קור יעקב. על חמש מגילות, אויף עברי טייך, מהמגיד מדובנא.

שיח ספונים. עם פרוש יקר ועם עברי טייטש על חמש מגילות.

קצור דברי הימים. פערקירצטע אידישע געשיכטע פון אדם הראשון ביז חורבן בית שני.

אנעקדאטען בוך. 270 זעהר שעהנע הומאריסטישע סאטירישע וויטצען און אנעקדאטען, צווייפגעקליבען דורך מ. קוקעלשטיין.

מאטקע חבד. זעהר שעהנע וויטצען און אנעקדאטען פון מאטקע חבד פון ווילנא.

דער נייער פראקטישער גערימטער טרעפער. מיט פיעל נומערע זאכען. הגורלות. גורל בוך פון ר' סעדיהו גאון.

דער קינדער לעהרער. זעהר איין פראקטישעם לעהר-בוך פאר אידישע קינדער צו ערלערנען דיא רוסישע שפראך, מיט איין ביילאגע 10 אלף

ביתן געדרוקטע און געשריבענע פון 10 אנדערע שפראכען, פון

נ. ש. פייגענזאהן.

דער גערימטער ליידעריג. אדער דיא טערקווירדיגע פעראיהרונג פון

אלכסנדר דאמאס (פאטער).

לופפאלד. דער אידישער מיניסטר, אהימטארישע ערצעהלונג פון י. מ.

נסים ונפלאות. מעשיות וואס דיא באבע עליה השלום האט ערצעהלט סוף י. מ.

דיא אויפערזיכטיגע פרוי. אדער דיא ערשטע קעכין, אסצענע פון

אפאטיליען לעבען פון י. מ.

בת מלכה. איין זעהר שעהנע געשיכטע וויא איין בת מלכה האט זיך

פערליעבט אין איין גערמאנערס זאחן.

בן מלך. איין זעהר שעהנע געשיכטע פון איין פרינץ און פרינצעסען וויא

עם האט זיין דורך פיעל מלחמות געגליקט צו ווערן קייזער און

קייזערין פון 3 מדינות.

געשיכטע פון בבא. איין זעהר שעהנע ערצעהלונג פון בבא סט דרעזני.

דיא נארישע כלל. אדער דיא געגעטע מידעל אראמאן אין 2 טייל

פון ש. בעקערמאן.

צווייא מזל טובים אין 1 נאכט. אזעהר שעהנער ראמאן.

דאס געגנעטע קינד אדער דער רוסישער טערק. ראמאן אין 2 טייל

פון ש. בעקערמאן.

די שעהנע ליזא אדער דיא ביוזע שלאנג. אהעכסט אינטערעסאנטער

ראמאן פון א. בוכבינדער.

דער געטרייער חתן. אהעכסט אינטערעסאנטער ראמאן פון א. בוכבינדער.

שימכע פלאכטע אדער דער וועלט שווינדלער. אזעהר שעהנע הומא-
ריסטישע געשיכטע.

הגדה פון יעקבא. אזעהר הומאריסטישע געשיכטע וויא אזוי אפערצייטיגער

ארענדאטאר מיט זיין זאחן יעקבא האבען אפגערוכט דיא סדרים.

גור אריה. אוואנדערליכע געשיכטע פון דעם געטליכען מאן הרב הגאון

המפורסם מו"ה ליואי בר בצלאל זללה"ה וואס ער ווערט גערופען גור אריה.

מעשה משני שותפים או שני קצבים. אוואנדערליכע שעהנע געשיכטע

וויא 2 קצבים האבען דעם גאנצען לעבען פערקויפט טרפה פלייש און

וויא איין מען נאכהער דערנאנגען, און וייער תשובה טאן.

צענטוריע ווענטוריע. דיא ווערט דערצעהלט פון איין גרויסען סוחר וויא

ער איז געפאהרען אויף אשיף און איז פערווארפען געווארען אויף

א אינזל צווישען ווילדע מענשען און וויא ער איז נאכדעם ניצול געווארען.

דיא אמתה מענטשליכע. אזעהר שעהנער און אינטערעסאנטער ראמאן

פון דאקטאר פהליסאן.

דיא צוריק געקומענע לעבע אדער יאהאן און יעקב. אזעהר שעהנער

און אינטערעסאנטער ראמאן פון ד"ר מענדעל.

דברי קדושים. פיעל וואונדערליכע מעשיות פון הייליגע נאמונים און צדיקים.

שליה הקדוש. פיעל וואונדערליכע מעשיות פון דעם הייליגען נאון

שליה הקדוש.

קאמאלאג פון ווארגאנישע ביכער פון פערלאגס בוכהאנדלונג ר' יצחק פונק ווילנא.

ר' יוסף דילה ריינה. דא ווערט ערצעהלט דא גרויסע וואונדערליכע
נעשיכטע וואו ר' יוסף דילה ריינה האט געוואלט אראפבריינגען משיח'ן.
החיים. וואונדערליכע ערצעהלונג פון געטליכען מאן ר' יהודה חיים זללה"ה.
רפאל תם. אשעהנע וואונדערליכע ערצעהלונג פון הרב הנאון הספורס
ר' רפאל תם מהאמבורג ז"ל.
מהרש"א. וואונדערליכע ערצעהלונג פון הייליגען גאון מהרש"א און נאך
פון גרויסע צדיקים און גאונים.
מפענח נעלמים. וואונדערליכע ערצעהלונג וואו א אידיש קינד איז געלעגען
אין א גרוב ביי איין שורה פון קינדווייז און וואו ער איז נאכדעם
געווארען א גאון עולם.
מקדש מלך אדער שבת קודש אין גן עדן. וואונדערליכע מעשה
וואס האט זיך געטראפען מיט הנאון הצדיק מקדש מלך.
דיא רויטע ווידלאך. פון יענער זייט סמבטיון. וואונדערליכע ערצעהלונגען
וואס אלדד הדני האט ערצעהלט פון זייערע מנהגים און דיא מלחמות
וואס זייא האבען געהאט מיט פיעל פעלקער.
מכירת יוסף וגדולת יוסף. געשריבען אין ליעדער צו שפילען אויפ'ן סצענע.
גדולת משה ונשיקת משה. אין דעם דאווענען ספר ווערט ערצעהלט די
גדולה פון משה רבנו ע"ה.
ר' הערשעלע עסטערפאלער. ערשטער טייל, זעהר ייזיגע וויטצען בעשריבען
אלע זייגע חכמות און גלייכווערטלעך.
ר' הערשעלע עסטערפאלער. צווייטער טייל.
ר' יוסף לאקש. זעהר הומאריסטישע ערצעהלונגען פון אלע זייגע חכמות.
דער קלוגער סלעדאוואטער. אזעהר אינטערעסאנטער ראמאן.
ויכרח יעקב. אזעהר אינטערעסאנטער ראמאן.
דער קלוגער נאד. אזעהר אינטערעסאנטער ראמאן.
דער ווייבער פרעסער אדער דיא בלאע בארד. איין אלטע דייטשישע
נעשיכטע פון איין עגייפטישען קויפמאן מיט זיין זאהן.
קאראאימישע מעדכען. איין וואהרע וואונדערבארע שרעקליכע ערצעהלונג
וואס עס איז פערלאפען צווישען איין קאראאימישעם מעדכען מיט איין
באן אדער אויאמישען פירשט.
בערדיטשעווער מעשה. אזעהר אינטערעסאנטע נעשיכטע.
דרייא בעטלער. אזעהר שעהנע אינטערעסאנטע נעשיכטע.
איין גראף מיט זיינע דררי ווהן. זעהר איין שעהנע נעשיכטע.
אמאטע פון יענער וועלט. אשעהנע וואהרע וואונדערליכע נעשיכטע
פון ג. מ. שייקוויץ (שמר)
דער נייער זינגער. צעהן שעהנע ליעדער אין בערימטען ארטיסט א. פישזאהן.
וועלטליכע נייעס. בעשריבען אלע לעצטע נייעסע ערפינדונגען אין אזעהר
פאפולערע שפראך ערקלערט וואו אזויא זיי זיינען ערפונדען געווארן —
דורך מ. י. לעוויטאן.
פערפרויערען געווארען. בילדער פון לעבען, פון י. ל. פוק.

אויסער דיא אלע אויבענדערמאהנטע ווארגאנישע ביכער פון מיין אייגענעם פערלאג,
איין אין מיין בוכהאנדלונג דער גרעסטער לאגער פון ווידישע ליטעראטור, קונסט,
נעשיכטע, וויסענשאפט אין לעהרע ביכער אין ווארגאנישע און העברעאישע שפראכען
היינע און אויסלאנדישע אויסגאבען, וועלכע עס זיינען גור ארום ביז היינט.
פיר בוכהענדלער, ביבליאמעקען און שולען דער גרעסטער ראבאט.
מיין בוכהאנדלונג גיט דיא מעגליכקייט בוכהענדלער, ביבליאמעקען, פערזאנלעך
און שולען וועלכע ווילען ביבליאמעקען גרינדען, אייך לעהרער וועלכע דארפען לעהרע
ביכער, צו בעקומען אלעס אין איין אָרט און צו דיא ביליגסטע פרייזען.

אדרעססע:

Вильна, Книжн. магазинъ Исаака Функа Немецк. ул. д. Немеца.